

НОВА ПОШТА

Примерак 10 филера

«НОВА ПОШТА»
 излази сваког дана ујутру, осим
 понедељника и дана иза празника
 Редакција и администрација:
 УЈВИДЕК, ОРСАГЗАСЛО ТЕР 6/1
 Телефон: 39-39. Пошт. фак. 173
 Чек, рачун код Пошт. штед. 18.254
 Месечна претплата: 2.50 чнга,
 тромесечна: 7.20 пенга

Год. II.

Ујвидек, уторак, 24 новембар 1942

Број 261

Пред великим борбама у Тунису

Немачке и савезничке трупе воде велике одбранбене борбе у завоју Дона

Говор Министра за јавно снабдевање у Парламенту

Немачка Врховна команда саопштава:

У области Кавказа борбена делатност ограничила се на месне акције. Јужно од Стаљинграда и у великом завоју Дона немачки и савезнички одреди, сарађујући са авионима у јаким блиским борбама, и даље се налазе у тешкој одбранбеној борби. На средњем сектору Источног фронта прелазном поправком временских прилика борбени авиони и бомбардери за обрушавање тукли су непријатељске артилеријске положаје и логоре трупа. Југоисточно од Илменског Језера одбили смо поновне непријатељске нападе помагане тенковима.

У области Аџедабије одбили смо продор јаким енглеских извидничких снага против немачко-италијанских положаја. Ваздухопловство у Киренајци напало је концентрације тенкова, колоне аутомобила и логоре барака, и нанело знатне губитке непријатељу. Борбени авиони прошле ноћи запалили су пред Алжиром један трговачки брод од 7.000 тона, а један разарач и један велики теретни брод оштетили. У више махова бомбардовали смо пристаништа и аеродроме на обалној области и нанели велику штету.

После војно неуспешног улетања појединих непријатељских апарата над граничном облашћу северозападне Немачке, енглески бомбардери прошле ноћи извршили су нападе на неколико места југозападне Немачке. На-

стали су поглавито пожари између осталог и у Штутгарту. Ноћни ловци, ваздушна одбрана и ратна морнарица, делом већ

на обали Канала и изнад француске територије, оборили су 10 апарата, међу њима више четворомоторних авиона.

Немачки и британски оклопни одреди сјустили у додир код Табарка-Машара

Берн, 23 новембар. — Из извештаја главног стана генерала Ендерсона произилази да су британски оклопни одреди Прве армије већ ступили у везу са немачким оклопним колонама. Према једном извештају, између непријатељских оклопних јединица воде се тешке и огорчене борбе у подручју Табарка-Машара. На железничкој прузи у близини ове области немачки генерал Неринг упутио је нове трупе из Бизерте како би држао под контролом овај важан железнички чвор. Могу се очекивати одлучујуће борбе на овом делу афричког фронта.

Немачке ваздушне снаге испољавају у Тунису нарочиту активност, у првом реду оне непријатеља нападају Штукама и ометају успешно концентрације британских трупа. Указује се и на то да се ова борба не води на једном одређеном, затвореном простору.

Како се из главног стана генерала Ајзенхауера јавља, на источној обали Туниса, где немачке трупе продиру према југу, деголистичке трупе пружиле су им јак отпор. Такође и у уну-

трашњости земље воде се јаче борбе између Немаца и деголистичких трупа.

МАРШАЛ ПЕТЕН ПРЕНОСИ СВОЈЕ СЕДИШТЕ У ВЕРСАЈ

Базел, 23 новембар. — (БТ). Према једној вести из Париза, поглавар Француске маршал Петен пренеће ускоро своје седиште у Версај, док ће Лавал своје седиште имати у Паризу.

Седница Парламента

Будапешта, 23 новембар. (МТИ) — Парламент је у понедељак претресао буџет Министарства за јавно снабдевање за идућу годину. Седницу је отворио у 10.15 часова потпредседник Терж Тибор. Буџет Министарства за идућу годину поднео је референт Гестењи-Нађ Ласло. Указао је на то да постоје три узрока тешкоће и чедаће јавног снабдевања. Први су три рђаве природне године, подземне воде и поплаве, као и недостатак ишца, чему није већ годинама било примера у држави. Други је тај да један део враћених територија, на пример Карпатска, једва је употребљива, а трећи је узрок рат. Ове тешкоће, међутим, треба преобрати и треба учинити све у интересу снабдевања хомоводства и осигурања снабдевања другог фронта, становништва земље. Сматрао би корисним када би привредници који предају више житарица од одређене количине за предају дошли до потребних индустријских производа.

Жетва 1942 била је испод просечности. То значи да треба рачунати са несташцом од 5.000.000 метарских центи пшенице. Несташница у сличној размери показује се и у источној Европи. Што се тиче топења савња, у Немачкој је организован скупљање

кухињских отпадака у 1940 оснoвао 1237 тоених обора, где се полугодично топи 187.000 савња. Овај немачки пример требало би и код нас следити. На крају је референт нагласио да треба водити примерду резерви, јер само ће се тако моћи одговорити потребама. Предлаже примане буџета.

Немет Андор (имредиста) замера што ток јавног снабдевања није свугде једнообразан, а то слаби унутрашњи план. Константовао је да тамо где је добро организовано јавно снабдевање свако добија оброк, а много је мањи промет на црној берзи. Треба поставити на водећа места јавног опособно, стручно људе. Буџет, према свом партијском ставу, не прима.

Фрине Валер (МЕР) бавио се питањима производње и поделе, па је констатовао да је питање јавног снабдевања исто толико важно колико духовни интегритет и ударна моћ војске која се бори на фронту. Спољни фронт не може се одржати ако се не одржава унутрашњи фронт. Основан услов чврстине унутрашњег фронта је да буде осигурано јавно снабдевање, јер је прелеан отоман рђав саветодавац. Са радошћу поздравља план Министра што жели да прогласи пољопривреду ратним предузећем. Прима буџет.

Барон Браунекер Антал моли Министра да утиче да у пролетњим месецима пољопривредно радништво учествује у снабдевању у количини која одговара његовом вршењу рада. Пољопривреда је прворазредно ратно предузеће, и баш стога сматра потребним боље снабдевање пољопривредног радништва. Потом је пожуривао мере против црне берзе. Прима буџет.

Обе стране концентришу трупе у Тунису

Берн, 23 новембар. (БТ) — Према алжирском извештају на савезничког Главног стана, главнине савезничких снага концентришу се у правцу Бизерте у Тунису, а близу за ове две важне северозападне тачке може почети сваког тренутка. Рачуна се да ће осовјанске трупе дати оштар отпор. У војни између суботе и недеље Савезници су извршили јаче нападе на положаје појачане тенковима, које су немачке трупе створиле за одбрану Туниса и Бизерте.

У савезничком Главном штабу подвлачи се да досада још није дошло до већих борби, али се категорично указује на то да концентрација савезничких трупа на земљи, у вазду-

ху и на мору траје. Истовремено се признаје да осовјанско ваздухопловство јако омета ову концентрацију, а да силе Осовјане јаким темпом пребациу трупе и ратни материјал у Северну Африку.

Пред одлучујућом борбом у Египту

Цирих, 23 новембар. (БТ). — Како се из Каира јавља, на простору испред Александрије дошло је до узјамног чаркања између немачких и британских

оклопних патрола, па су вођене и мање борбе. У вези с тим, у Каиру се верује да ће на том месту већ за неколико дана почети нова, одлучујућа борба.

Случај Дарлана

Амстердам, 23 новембар. — (ДНБ). „Дејли Хералд“ доноси чланак у коме констатује да Дарлан још ствара велике бриге, и његово питање још увек није могло бити решено на опште умирење. Према листу, у Северној Африци политички положај је врло замршен. Увиђа се да војна питања стоје испред политичких, али чињенице постоје, а у случају Дарлана баш оне узнемирују. Првобитно су мислили да је Рузвелт својом изјавом од уторника рашчистио ситуацију, али данас већ ствар изгледа другачије, јер је у међувремену Дарлан одржао говор на алжирском радију и том приликом се понашао као да је он председник једне још необразоване вишике владе у Северној Африци. То је поново узбудило делегисте.

РУЗВЕЛТОВА СУПРУГА О НЕСТАШИЦИ РОБЕ У ЕНГЛЕСКОЈ

Амстердам, 23 новембар. — (ДНБ). Како јавља Британска обавештајна служба, супруга Рузвелта по свом повратку из Енглеске одржала је говор. Рузвелтова супруга је констатовала да изрод Сједињених Држава још увек ни изблиза не може да схвати ускраћивање потреба и несташницу које иду уз тотални рат. У Сједињеним Државама постоје многи — рекла је — који, не слушајући никога, и даље троше новац на задовољење личних потреба. У Енглеској се, насупротив томе, не може куповати роба, јер је нема.

ОБАВЕЗНА ПРЕДАЈА ОРУЖЈА У АЛЖИРУ

Тангер, 23 новембар. (Стефани). Амерички командант у Северној Африци наредио је грађанском становништву Алжира и Туниса да преда оружје властима до 25 новембра. Они који се не покоре изредби биће изведени пред Преки суд. Суд може изрећи смртну казну.

Немачка и италијанска штампа о Мађарској

Будапешта, 23 новембар. — (МТИ). Инострана штампа живом пажњом прати унутрашњи положај Мађарске. Прошних дана се појавило много срдачних чланака и изјава, поглавито у немачким и италијанским листовима, поводом двогодишњице приступања Мађарске Тројном пакту.

„Нојес Винер Тагблат“ и „Келнише Цајтунг“ доносе сада подуже чланке о садашњој мађарској изградњи. „Келнише Цајтунг“ у првом реду износи рад мађарске владе у Ердељу. Када су Ердељу утврђене нове границе, нова територија враћена круни Светог Стевана у новом положају стављена је пред такве задатке које сам Ердељ не би могао решити. Мађарска влада угодније је радије примјала извршење свих задатака што је делимично било речи о томе да се подигне стандард живота

Кроз ИТАЛИЈУ

„Дас Рајх“: Немачка има снаге да своје непријатеље погоди где се појаве

„Дас Рајх“, на челу најновијег броја, пише: „Препад на Северноафричке поседе Француске појачао је мишљење англо-америчких агитатора, који придикују надмоћност свога ратног потенцијала, да ће на крају операција Средоземно Море поново бити енглеско. Они су, међутим, заборавили да су већ често губили тле под ногама, и гајили наде које се нису испуниле. Пустинја је често видела енглеске генерале да напредују а да притом нису постигли свој циљ; скоро свагда су они потцењивали четвртину немачких противудара, и погрешно просуђивали жалавост немачког и италијанског противника. Но Америкашци који долазе се Истока, прожети пламом да ће клешта моћи да затворе, мораће тек да стекну искуства која Енглези већ имају.“

„У сваком рату су повлачења неизбежна — пише, даље, „Дас Рајх“ — али она претежу само онде где се ради о последњој одлуци; а у Лондону и Вашингтону знају исто тако добро као и у Москви да главни фронт Европе лежи на Истоку, и да заноседања северноафричке обалске линије не парализују немачке успехе на Истоку, затварање Волге... Немачка има снаге да своје непријатеље погоди свуда где се они појаве, а да притом не жегуби аницијативу на одлучном фронту. Енглеска и Сједињене Државе, међутим, када су, избегавајући други фронт, започеле авантуру у Северној Африци, своју највећу бригу, оскудицу у тонажи, још су повећале. Што су се оне усудиле на ту авантуру, то не сведочи само о сразмерама њихових ратних припрема, — оне би хтеле да отворе Средоземно Море јер требају краће поморске линије као кору хлеба, да би штеле тонажу. Оне жртвују бродове јер им они нису довољни.“

★

„Нојес Винер Тагблат“ доноси, од свога ратног извештача из Беневе,

осврт на прилике у граду после британских ваздушних напада, те већи између осталог: „Британци и Американци, који су недавним бомбардовањем Милана и Беневе отворили нову ратну фазу у западном Средоземљу, нису за предмет свога хероизма изабрали друго него незаштито цивилно становништво Лигурије и Ломбардије и слабо запоседнута северноафричка колонијална подручја Француске. Можда је понека Беневљански трговац или по која дама миланског друштва живела у илузији да њена добра искуства са Италијом одушевљеним путничким англосаксонско-плутократије обезује оне и за време рата на извесну пристојност према њима. Можда, при првоме изненадном препаду, није одмах тако прецизно функционисао технички апарат опомињања, одбране и помоћи, као што то обичава бити у подручјима која су стално изложена бомбардовању. Можда је ту и тамо било и код нас, испрва, људи који нису ишли у подрум, јер нису могли себи да претставе са каквом бруталношћу ће се ваздушни гусари окометајући куће за становање и културне споменике. Али оно што јављају бескућници, што показују многобројни помагачи, и партиски функционери могу само да посведоче, то је фактивно стање ствари: први снажни напад Британаца, уз улогак свију средстава инфамије и цинизма против морала горњониталијанског народа, одбио је са достојанством фашистичког народа. Непријатељи су хтели да раде по једном Наполеоновом рецепту: „Три четвртине успеха ваља приписивати психолошким факторима“. Но они су имали само четвртину успеха, и то материјалног. Психолошка се очекивања нису испунила!“

★

„Донауцајтунг“ доноси из Анкаре чланак о перспективама англосаксонске политике у Средоземљу, где се између осталог вели: „Председник турске државе је у своме последњем говору озбиљним тоном указао на то да би највише једнога дана могла да стоји пред чињеницом да би нека сила под каквом било наликном локушала да земљу нападне и разбије њену неутралност и њен мир. Он је с погледом на ту опасност позвао своју земљу да буде потпуно спремна за одбрану, и припреме за то узео као постулат целокупне политике и пословања у земљи. Те су речи новим англо-америчким насилничким актом, и постављањем циља демократске ратне политике у Средоземном Мору, као и злоупотребом турског имена у савезничкој пропаганди око тога поступка, добиле свој особени смисао. Било би погрешно претпоставити да Анкара није схватала тај смисао, јер она споља још завјена у ђутање.“

Лист, у даљем разлагању, подвлачи да све англосаксонске „машиниције“ показују више него јасно да се у ратној политици Америке и Енглеске према Турској ради о свому другом пре него о благостању и будућности ове земље. Можда смо овде да изиграмо реч једнога Американца који је изјавио да кад чује реч „Турска“, он мора свагда да мисли на отвара-

Само 2 дана 24 и 25 XI

Чежњива жена (VAGYAK ASSZONYA)

Одличан француски филм о дискретном љубавном добоју једне бујне жене и два мушкарца

Марсел Шантал, Виктор Франсен, Жан Пјер Омон

У сали су инсталирани модерни апарати за грејање дворане

ње Дарданела и на авионске базе западне Анатолије. На нешто више не мисле, извесно, ни г. Стајнхарт и Кнечбол Хјудесон — додаје Донауцајтунг —, а још мање њихова господа и мајсторе у „Дауинг Стриту“ и Белој кући. Али Анкара мисли више, и сви знаци указују на то да веће остата само при томе мишљењу.

★

„Берлинер Берзешајтунг“ у чланку под насловом „Ромел, велика загонетка“, наводи студију војног сарадника енглеског листа „Лук“, мајора Елиота, о најзнатнијим генералима светског рата, где се између осталог вели: „Један велик вођа може са малим средствима да почини туда“. Ромел је, за Елиота, такав вођа. Он потсећа на Ромелове резултате у походу на Француску, где је, при почетку напредовања преко Маса, изјавио скупљеним командирима: „Ви ми следите све и ако вам се то чини врхунац лудости. Вама с десна нема никога, с лева никога, иза вас никога, али пред вама је Ромел. Јесте ли разумели?“ Они су и разумели, а исто тако и немачки афрички корпус.“

„У Африци — пише даље, по „Берзешајтунгу“, Елиот — Ромел је већ један привидни пораз претворно у победу“. А завршује своју студију речима: „Ако Ромела не обори болест, он ће, на сваки начин, бити једно од најозбиљнијих угрожења којом Савезници стоје насупротив.“

□

АНГЛО-АМЕРИЧКЕ МЕРЕ СИГУРНОСТИ У ФРАНЦУСКОЈ СЕВЕРНОЈ АФРИЦИ

Тангер, 23 новембар. (ДНБ). Према вестима приспелим у Тангер, у смислу одредбе окупационих трупа у француској Северној Африци, хапшења и кућни претреси могу се вршити само на захтев војних или грађанских власти. Ко повреди те одредбе и врши бесправно хапшење или кућне претресе, биће изведен осигурава веће право контроле америчким окупационим властима, била је потребна да би се учинио крај несугласицама које су се у француској Северној Африци све више осећале. Нарочито присталице де Гола, Жироа и Дарлана раде једни против других. Због недовољне сигурности поопштрени је полицијски час на окупираној територији, који је утврђен увече у 9 часова.

Министар за јавно снабдевање Сас Лајош дао је на седници Парламенту извештај о стању на пољу снабдевања државе

Будапешта, 23 новембар. (МТИ) — Министар за јавно снабдевање Сас Лајош, одговарајући на разне интерпелације народних посланика, узео је реч и у свом говору, између осталог, рекао и ово:

— Захваљујем свима интерпелантима који су говорили о моме ресору показати своју објективност, што доказује да су својим непристрасним држањем хтели да ми пруже своју помоћ у моме тешком послу. Захваљујем сам им и за дате критике и притоворе. С моје стране, верујем, било би најпозитивније да пред Парламент у општем пртима изнесем слику о моме пословању и о најважнијим питањима снабдевања у нашој земљи. При одређивању количине жетвеног приноса из 1942 поступио сам са крајњом објективношћу и праведно, тако да је благовремено издата наредба о обавезној продаји вишкова житарица за потребе ослабљених становника земље, а што тако са много увиђајности одредио сам и потребу количину жита за семе. Вишак које поједина газдинства треба да предају властима већ је сакупљен и ове житарице служиле за неснабдевене, пасивне произвођаче за непредвиђене случајеве. Поред тога, вођена је брига и о томе да се обезбеди минимална количина пшенице за неснабдевено становништво, за исхрану војске и у сврху ратног вођства.

Просечан жетвени принос ове године, према званично утврђеним подацима и на основу контроле вршине износко је у пшеници 6.1 метарских центи по катастарном јутру, а раж 4.6, што је поређењу са прошлогодишњим приносом који је код пшенице износио 7.5, код ражи 5.6 мтп. по катастарном јутру, значи да смо ове године по катастарном јутру пшенице добили 1/4 а ражи 1 мтп. мање него прошле године. Велика грешка је била у томе што су се у вези са оцењивањем жетвеног приноса правила претерано оптимистичка прогноза, и рачунало се са знатно већим приносом него што је то одговарало стварном стању. Можемо с правом рачунати да ће поједина места имати толико жита колико им у ствари не припада, јер су нагомилавала жито на рачун јавног снабдевања. Према томе ће се предузети одговарајуће мере.

Према стварно потребном просеку жетвеног приноса од 31.5 мтп. показује се мањак од 5.5 мтп. Стање је на том пољу погоршано томе што се у многим крајевима народ морао снабдевати новом пшеницом путем такозване експресне маљаве. Ипак, успело ми је у широким оквирима да обезбедим прилично висок однос пшенице за произвођаче. На пољу јечма најје такође умјерујуће стање. Ове године принос у јечму изнео је 7.4 милиона мтп. наспротив прошлогодишњем од 8.1 милиона мтп. Стање на пољу приноса зоб и такође даје повода за бојазај да ће на пољу снабдевања стоке бити такође великих тешкоћа. Што се тиче пшће за стоку, тешку ситуацију је повећало стање што је кукуруз ове године подбацио.

У целој земљи кукурузни принос изнео је 34.2 милиона мтп. тако да ће се оброти за стоку у кукурузу морати donekle смањити. Да би ситуа-

ција била још тежа, ове године ни се не није дало довољан принос.

Све ове тешкоће нагнале су ме да се користим искуствима стеченим прошле године, и стога сам најподробније испитао питање снабдевања земље кромпиром. У овом погледу стање је, узевши уопште, задовољавајуће. Целокупан принос у кромпиру 1942 износи 32.4 милиона мтп. Повремене тешкоће које су се јављале у последње време на пољу снабдевања кромпиром не могу се у првом реду приписати рђавој берби кромпира, већ тешкоћама око транспорта.

Под данашњим изванредним приликама сасвим је природно да се показала велика тражња од стране неснабдевог становништва за махунасто поврће, и то у највећој мери. У

овом погледу стање се не може назвати тешким, јер је оброк махунасто поврће, нарочито пасуља и сочива, високо одређен. Што се тиче меса, ове године бројно стање стоке у земљи је повећано у толикој мери што ће отприлике одговарати покриву целокупне потрошње у говеђем и телећем месо. То што важи и за свињско месо. У погледу масти стање, међутим, у државној релацији није баш задовољавајуће. Што није била обезбеђена довољна количина свињске масти, може се у првом реду кривити оскудица у кукурузу.

У даљем свом говору министар за снабдевање г. Сас Лајош позабавио се опширно и стањем на пољу снабдевања у вези са млеком и другим важним животним намирницама.

Осовина је потпуни господар ваздушног простора над Тунисом

Берлин, 23 новембар. (МТИ) Агенција Интеринф. јавља следеће о борбама на западној граници Туниса:

Немачко—италијанске заштитне снаге, које су напредовале ка туниско-алжирској граници, само су на неколико места наишле на јачи отпор америчких претходница. Заштитне снаге енглеских и дегољистичких одреда избежавале су борбени додир и тамо где су биле у бројној надмоћности. Немачко-италијански одреди могли су без борбе да окупирају више важних положаја и да постигну добро осматрање положаја непријатеља. Осовина је потпуни господар ваздушног простора, и недељни резултати ваздушних извиђања од стране немачких апарата дали су драгоцене податке о намерама непријатељских трупа, њиховој снази и наоружању. Јасно се види да генерал Ајзенхауер намерава да изведе ратне операције из четири главна правца: задатак северне британске колоне је да оперише у правцу Бизерте и Туниса, две средње колоне треба да наступају ка источној обали Туниса, док се опшири правци јужне колоне показује у правцу Габеса, да овде пресече везу немачко-италијанских снага у Тунису и осовинских снага које су продрле са територије Триполиса. Међутим, досада ни једна од ових колони није успела да доспе даље од пограничне области, као што се уопште последњих дана

неактивност англоамеричких и дегољистичких снага испољава и у ваздушном простору.

Утолико су биле активније осовинске ваздушне снаге, које су по ноћи и по дану вршиле поновне нападе на концентрације инвазионог трупа на целој територији. Нарочито су претрпеле тешке губитке енглеске тешковске снаге које вду обалним путем.

Немачки авиони нападају аеродроме и пристаништа у Алжиру

Берлин, 23 новембар. (ДНБ). Немачки борбени авиони су и у суботу извршили успешне нападе против аеродрома и пристаништа на алжирској обали у којима се налазе британске и америчке снаге. Поново је бомбардован аеродром Мезон Бланш, јужно од Алжира. Пуни погоци оштетили су полазне станице, изазвали пожаре у зградама и хангарским уређајима. Пожари су се брзо раширили.

Немачки напади погодили су и аеродром Бона, где су лаки немачки борбени апарати у ниским нападима бомбардовали сам аеродром и ватреним оружјем гађали уређаје и авионе. Десет непријатељских авиона

ЗРИЊИ (Рекс)

Дворсна будала (A KIRÁLY BOLONDJA)

Премијера одличног италијанског филма, по роману Виктора Игоа
Михел Шимон, Розано Брази, Марија Маркандер, Дорис Дуранти, П. Барбара

HEMЗЕТИ (Аполо)

БРАК (HÁZASSÁG)

премијера одличног мађарског филма

Мурати Л., Пагер А.,
Перењи Л., Петеш Ш., Ма-
клари З., Жилек, Арпад М.

Увек најновији мађарски и Уфа журнал.

АТИЛА

Женски интернат (LEÁNYINTÉZET)

Одличан немачки филм. — Дочећа се у Швајцарској и на Ривијери

Сатлонца, Хилдекарл,
Гелман и Хербиргер

Улазнице се могу преко целе немачке унапред валити на нашој благајни

Мишљење немачких војних кругова о новим операцијама совјетских трупа

Царих, 23 новембар. (БТ) — Берлински дописник «Норес Царехер Пај-тунга» јавља да се у немачким војним круговима верује да главни циљ нових операција совјетских трупа нису ни сектор на Кавказу, ни сектор код Волхова, како то морковска пропаганда тврди, већ на против њихових напада се концентришу око Стаљинграда. Совјетске трупе сада у два правца врше напад и то у калмичкој степи и на Дону.

У Берлину се верује да је циљ ових напада растерећење Стаљинграда и потлакивање Немаца са Вол-

ге. Совјетске трупе покушавају да изврше продор на фронту на Дону, између Дона и збоја Волге, како би на тај начин дошли Немцима «за леђа» а затим ступили у везу са својим снагама на јужном сектору фронта. Борбе које воде немачке и савезничке трупе веома су жестоке. Један коментатор вест, блиској влади, ове борбе обележава као одбранбене. Борбе још у пуном јоку току, па се с тога у немачким војним круговима показује строго уздржавање од било каквих прогноза.

уништили су на земљи, а четири тешко оштетили. Са добрим успехом наставили су и бомбардовање пристанишних уређаја на алжирској обали. Више погодака забележено је и на пристанишним уређајима Бужија. Нарочито су успешни напади на пристаниште Филипвила. Забележени су погоци на целој територији пристаништа. На више места избио је пожар који се брзо проширио даље, а за време напада избио је и више великих пожара.

У једном месту туниске висије немачко ваздушно извиђање утврдило је продирање јаким непријатељских извиђачких трупа. Немачки борбени авиони за обрушавања кренули су у напад тешким бомбама. Постигли су много пуних погодака и нападнутим циљевима нанели знатна уништавања.

У ХОЛАНДИЈИ ПОГУЉЕНО 15 ЛИЦА ЗБОГ САБОТАЖЕ

Хаг, 23 новембар. (ДНБ) — Командант Врховне немачке војне команде у Холандији званично саопштава да је према суду у Еренхајму осуђено на смрт 15 Холанђана због саботаже и злонамерне паљевине. Врховни командант је потврдио смртне пресуде. Молба за помиловање осуђених на смрт је одбијена уз мотивирање да су они учествовали не само штету немачким војним властима него су криви и зато што су уништили и змовину својих сународника. Смртна пресуда је извршена.

Вестник

УТОРАК, 24 НОВЕМБАР 1942.

— Слава претседника Српске православне црквене општине у Сабадки. Г. д-р Радивој Миладиновић и брат му г. д-р Боривој Миладиновић прославили су у суботу своју славу. Браћу Миладиновић посетили су многи одличници нашег јавног живота и честитали им славу.

— Црвена слава католичке цркве на Дарањевом насељу. У недељу пре подне на врло свечан начин одржана је црвена слава католичке цркве на Дарањевом насељу. Од стране града присуствовао је г. д-р Нађ Милосић, градски начелник и г. г. д-р Палош Карољ, д-р Вармате Имре и д-р Уртек Була, градски саветници. Од стране католичке црквене општине присуствовао су г. г. претседници Грозингер Јанош и Абрахам Јанош. Слави су присуствовали сви учитељи са Дарањевог насеља и врло много грађанства. Свечану месу је уз асистенцију многобројног свештенства служио г. Шврака Ференц, жупник. Пре месу је одржао свечану проповед патер Керестеш Кривоштон.

— На књижевном вечери које приређују у Будапешти књижевници из Делвидека, град Ујвидек ће заступати г. д-р Палош Карољ. Као што је „Нова пошта“ већ раније јавила данас увече у Будапешти ће се одржати књижевно вече књижевника из Делвидека. Град Ујвидек на овој приредби заступаће градски културни саветник г. д-р Палош Карољ.

— У Ујвидеку ће бити одржан низ научних медицинских предавања. Лекарски колегијум Државне болнице у Ујвидеку одлучио је да се сваког месеца једнапут одрже саставни лекција на којима ће се одржати разна предавања из медицинске науке. Први саставак ће се одржати 3 децембра по подне у 6 часова, у дворани Женске гимназије. На овим саставцима појавиће се као предавачи и професори медицинских факултета са сегедског, петког и дебрењског универзитета. Лекар на овим лекцијама у Ујвидеку су такође позвани на ова предавања.

— Умрла је позната професорка у Сабадки г-ђа Елвира Радо, наставница Музичке школе у пензији, супруга г. Мирка Радо, књижевника. Покојница је била преко 20 година у Градској музичкој школи у Сабадки наставница клавира и васпитала је низ генерација месне омладине. Умрла је изненадно у 54 години у Сегеду.

— Течајев италијанског језика за почетнике. У овдашњем Италијанском културном институту организују се на општи вахтев нови течајеви италијанског језика за почетнике. Течајеви ће почети током децембра, а биће два течаја. У обзир долазе ови дани: уторак и петак увече од 18—19, и среда и субота увече од 17—18 и од 19—20 часова. Уписати се може до 5 децембра у канцеларији Института Хорти Миклош булевар бр. 8 (Административна палата, 1 кат, соба бр. 10).

— Проширење железничке станице у Хоргошу и Кираљхалму извршиће се на пролеће. Припремни радови су већ у току.

На конференцији МЕН-а у Ујвидеку велики жуџан г. д-р Фернбах поднео је ошширан реферат

У суботу увече у просторијама владајуће странке МЕН одржана је под претседништвом г. д-р аватима Фернбах Петера великог жупана, конференција вођства, којој су поред многобројног чланства присуствовали још и г. Крамер Була, члан Горњег дома, народни посланици г. г. Хорват Лајош и д-р Корани Елемер. После Хисекећа устао је претседник г. д-р Фернбах, који је присутнима наложио политички рад у прошлој години наглашујући да година која долази стаља отранку пред нове задатке и појачану делатност.

Потом је г. д-р Фернбах изнео присутнима актуелне проблеме града Ујвидека, нарочито у погледу снабдевања и вехране становништва, наглашујући да су како оп, тако и градска управа учинили све да се осигуре неометано снабдевање становништва појединачним артикловима исхране. Нарочито је обраћена пажња за снабдевање сиромашнијег становништва.

У погледу унутрашње политике он је истакао гитантски рад владе, који

она данас, у центру светског пожара, чини за мађарски народ. Ова влада изашла из редова МЕН-а, постигла је већ досада значајне успехе, и зато је дужност сваког деловидног Мађара да тврсто стоји уз владу, која ће остварити нову хиљадугодишњу Мађарску.

У дискусији која се потом развила узело је учешћа више говорника. Говорили су г. г. Абрахам Јанош, потпретседник, који је захвалио г. д-р Фернбаху на ширини реферата, секретар странке Хрубиани Деже, д-р Корани Елемер, народни посланик, Крамер Була, члан Горњег дома, који је нагласио да ће ускоро једна депутација из Делвидека посетити Министра финансија да га замоли за олакшице у погледу плаћања пореза, а на крају г. Хорват Ференц, секретар Националног седишта рада, који је одао признање великом жупану г. д-р Фернбах Петеру на пажњу, коју је указао радништву приликом решавања актуелних проблема.

Гостионичари и крчмари

Сваковрсва алкохолна пића: вина, ракију, рума, и разне ликере најсолидније можете купити у бившем

КОМЉЕВОВИЋЕВОМ подруму

власник: **Мајораш Јожеф, Ујвидек**

Хитлер Адолф г. 5. (Виклорова палата) 1984

— Годишња скупштина „МАНС“-а у Сабадки одржаће се под претседништвом г-ђе Велики 5 децембра пре подне у 11 часова у свечаној дворани Градске куће.

— Зидарско-текарски припреми, и стручни течај приређује Државна средња техничка школа у Ујвидеку. На овај течај могу се јавити зидарски и текарски мајстори, као и помоћници. Течај почиње у понедељак, 30 о. м. у 4 часа по подне, а предавање ће се одржати у поподневним и вечерњим часовима. Течај ће, колико се може предвидети, трајати до половине марта, а школарина за цео течај износи 40 пенга. Приликом уписа мора се приложити обртница, односно радничка књига. Упис се већ сада врши, свакодневно од 8—12 и од 16—17 часова, у улазу од 40 пенга у канцеларији управе школе: Ујвидек, П Ракош Ференц ул. 78. Пореско зваче оп. нр. града Ујвидека Бр. 52.336/1942.

Г. д-р МИЛОРАД ПОПОВ, адвокат, преселио је своју канцеларију у Кошут Лајош ул. бр. 8, пошто се разоргановао од свога бившег правника адвоката г. Рамача.

— Непознати крадљивци украли позајмљени бицикл. Пре неколико дана Ретли Јанош, Каменица ул. 15, позајмио је бицикл од свога пријатеља Битерман Јакоба, Еркел Ференц ул. бр. 49. Када је Битерман дошао по свој бицикл, Ретли му је изјавио да су му га на улици непознати крадљивци украли. Битерман је случај пријавио полицији, која је одмах повела истрагу.

— Нађена полициска пријавница. Нађена је полициска пријавница на име Барна Марцшка, са станом Ујвидек, Петефа Шандор бр. 28. Власник је може подјети у нашој Администрацији.

— Позив обућарима у Сабадки. Позивају се обућари у Сабадки, који су требали коју а нису је још преузели, да је што пре, а најдаље до 25 новембра преузму код бележника обућарске секције г. Теркеш Беле.

— Највећи избор омибра код Сотара, Ујвидек. Алкотмањ ул. 1. 1981

— Преглед рада општинске управе у Бајмоку извршила је ових дана једна комисија из Зомбора. Преглед је трајао три дана, а вршили су га д-р Стрилић Бела, подначелник, Хофман Карољ, рачуноспитач и други. После прегледа подначелник је чиновницима честитао на узорном раду.

— На игранци јој украли новчаник. У недељу по подне Маргита Мокуш, продавачица, Арпад ул. бр. 34, отишла је на игранку. Непознати џепароши украли су јој тамо њен новчаник са нешто готовог новца и документима. Мокушева је случај пријавила полицији која води истрагу.

— Доживотна робија за фалзификовање карата за намирнице. Државни суд у Паризу осудио је на доживотну робију три лица због фалзификовања и пуштања у оптицај карата за животне намирнице. Њихова имовина је заплена.

— Повишење претплате на радио. Како Дирекција пошта саопштава, у циљу усавршавања радио-програма и ради покрића трошкова око изградње друге велике мађарске емисионе радио станице, претплата на радио повишена је са 20 филера месечно. Повишење важи од 1 децембра.

ЛЕВЕНТЕ ВЕСТИ

Позив левентама-боксерима. Позивају се ниже наведени левенте-боксер да данас, 24 нов. у 18.30 часова дођу у малу салу Левенте-дома: Шпанић Була, Кедвеш Јанош, Тот Ференц, Доротић Берћ, Петери Јанош, Грујичко Душан, Коларов Иштван, Вишки Јожеф и Кедвеш Шандор м. л., ради припреме за учешће у боксерским утакмицама, које ће се одржати 29 о. м. у Баји. Поред именованих, дужни су да дођу вечерас и остали чланови боксерске секције. Боксерска секција Левента.

Освећење Левенте-дома у Обечеју. У Обечеју, у доњем граду, на свечан начин освећен је дом П левенте окружја. Свечаност је почела са Хисекећом, који је рецитовао левенте хор. Потом је одржао велики говор г. Кесеги Иштван, уч., левенте-инструктор, који је истакао значај ове организације за васпитање омладине. Потом је изведен биран програм са песмама, рецитацијом и вежбама. Свечаност је завршена певањем химне.

— Ликвидација имовине некадашње Продуктне и ефектне берзе у Ујвидеку. У Службеним новинама од 22 о. м. објављена је министарска наредба о ликвидацији имовине некадашње Продуктне и ефектне берзе у Ујвидеку, која је обуставила рад. По овој наредби ликвидацију берзе врши Трговинско индустријска комора у Сегеду. Наредба утврђује да је Берза обуставила рад 31 јуна 1941 године, а потраживања поверилаца признаће се само ако су она поднесена до објављивања ове наредбе. Сва највећа износа после овог рата, Комора у Сегеду. То се односи и на исплату чиновничких припадности, итд. Имовина која после овога престане припасти државном сарау, која је преузео на себе и регулисање пензијских припадности службеника Берзе.

ПЕДИКИР... ?

Онда само у салону ТРАПАЦ, Ујвидек — Булевар Хорти Миклош број 14 — Телефон: 27-28 1931

— Умро је генерал Хериог. Генерал Хериог, бивши претседник јужноафричке владе, на коме је недавно извршена операција, умро је у санаторијуму.

— Умрла чекајући месо. Пред трговиним животних намирница на Хуњади-теру у Будапешти чекала је маса света на свињско месо. Међу њима се налазила и 58-годишња домаћица жена Телсера Кароља, која се одједном срушила, и када су дошли органи за спасавање, она је већ била мртва. Утврђено је да је умрла од капи у срцу.

— Крајем месеца обуставља се бродарски саобраћај између Будапеште и Апатина. С обзиром на зимску сезону и веома низак водостај, Дирекција речне пловидбе решила је да обустави путнички и бродарски саобраћај између Будапеште и Апатина. Последњи брод полази из Будапеште за Апатин 29, а отуда се враћа 30 новембра.

Велики пожар на Ченејским салашима

Изгореле су комаре сламе, плевне и кукурузовине

Пољски чувар Андричек Ференц приметио је на Ченејским салашима да је на салашу Николе Пејића избио пожар. Пламен и дим дизали су се високо са запаљених комара сламе и плевне.

О пожару је одмах алармира на градска пожарна чета, али, пошто се пожар развио невероватном брзином, њен рад се

свео на локализовање пожара. Пожарници су успели да спрече даље ширење пожара, тако да су изгореле комаре које су већ биле у пламену. Штета се цени на 3500—4000 пенга, слама није била осигурана. Утврђено је да је пожар изазвао Пејићев петогодишњи синчић, који се са још једним другом играо шибицом поред сламе.

КОНЦЕРТИ

Велико интересовање за сутрашњи концерт чланова Саксонске државне опере у Увидеку

Концерт ће се одржати у сали биоскопа Ракоци

Као што је „Нова пошта“ јавила, у организацији овдашњег Лектората Немачке академије биће приређен сутра, у среду 25 новембра (а не у петак, како је погрешно јављено) „Велики концерт“, на коме учествују певачи Саксонске државне опере из Дрездена. На програму су арије Вердија, Лорцинта, Штрауса, Целера, Саразате и Паганинија.

Концерт почиње тачно у 7 часова увече. Улазнице у претпродаји по цени 0.30 до 4 пенга могу се добити у Немачкој књижари, а на дан концерта увече на каси.

КОНЦЕРТ УВИДЕЧКОГ ГРАДСКОГ ГУДАЧКОГ КВАРТЕТА

Као што смо у нашем листу већ објавили, одржаће 29 новембра о. г. у 6 часова по подне у свечаној сали Конзерваторије „Увидеки“ новостворени свој први јавни концерт. Чланови квартета су одржали уметнички са дугогодишњом музичком праксом. Први виолиниста, Седоша Шандор, годинама је био вођа Загребачког гудачког квартета и концертмајстор Загребачке филхармоније. Кларнетиста (II виолина) затекао је рат у својству концертмајстора Музике Краљеве Гарде у Београду. Виолиниста Војтеховић Јарослав вршио је своју вишестрану делатност у Увидеку као диригент, наставник и музички асистент. Тот Антал, виолиниста, у току осамнаест година био је члан Београдске опере, филхармоније, Колегијум музичума и професор Музичке школе.

На програму концерта су изабране дела класичних немачких мајстора: Моцартов Е-дур, Бетовенов Ф-дур (оп. 18) и Шубертов д-мол квартет са темом: „der Tod und das Mädchen“ у другом гласу.

Преостале улазнице за овај концерт добијају се по цени од 1—2 пенга у секретаријату Конзерваторије, Херти Малаш шугару 3. Телефон: 27—02.

— Аргентинске поштице Шведској. ДНБ јавља из Стокхолма: Шведско бродарско транспортно предузеће за Атлантик јавља да је његов брод Булмарен из Буенос Ајреса стигао у шведске воде. Брод је донео собом робе више од 5.000 тона, међу том робом налази се ланено уље и пића за стоку.

ОБЈАВА ЛИЦИТАЦИЈЕ

Пореско звање музичког града Увидека на основу т. 6 § 69 К. К. Х. Е. извештава да ће се предмет, заплећени на земљи пореских дуговања, а то: намештај, рубље, посуђе, штл, продавати на јавној лцитацији: 26 и 28 новембра пре подне у 9 часова у званичном магацину Хетлер Адолф ул. 5.

Увидек, 23 новембар 1942.

ГРАДСКО ПОРЕСКО ЗВАЊЕ

— Хиљадугодишњица муслиманског универзитета у Каиру. Ових дана на свечан начин је прослављена 1000-годишњица муслиманског универзитета Ал Азара. Јубиларној свечаности присуствовали су заступници свију исламских земаља.

— Биће поново одобрена слободна трговина камене соде. Како листови јављају, надлежне власти, у интересу веће производње сапуна, одлучиле су да поново дозволе слободну трговину каменом содом, која је пре неколико година била забрањена.

Шестомесечни ПРАКТИЧНИ ТЕЧЏИ за девојке

Практична настава: стручно кројачко цртање, шивење хаљина и белог рубља, цртање модела, монтирање и стилизовање станова

Теоријска настава: Мађарски, немачки и српски језик, књиговодство, писање на машини, калкулација, познавање робе, организација рада у предузећу, психологија купца, предузимача и радника

Наше питомице раде са сопственим материјалом. С обзиром на данашње прилике могу се употребити било какве тканине

Интересовати се у **ЂАЧКОМ ДОМУ**

Увиден, битез Бајор Таборнок 4

1999

Телефон 23-50

— Ваншколско образовање у Сабадки вршиће се и ове године на разним течајевима, које приређује Одбор за ваншколско образовање. Саопштава се са надлежне стране да су ови течајеви врло важни за оне који желе да на овај начин стекну образовање и сведочанство о положеном VI разреду основне школе. Слушаоци ће добити темељно образовање из мађарске историје, језика и других предмета. Биће посебни течајеви за оне који не знају или врло мало знају мађарски.

— Бугарска добила слободну луку на Јадрану. НШТ јавља из Софије: На основу споразума склопљеног између италијанске и бугарске владе, Бугарска добија слободну луку у јадранској пристанишној вароши Бару, који припада Црној Гори и био је њено једино пристаниште. Ради изградње аутомобилског пута између Бугарске и Бара основано је италијанско-бугарско акционарско друштво.

Само 2 дана

у Ракоци биоскопу

ЧЕЖЊИВА ЖЕНА

Одличан француски филм о немантом двобоју једне бујне жене и два мушкарца

У главним улогама: **Марсел Шантал**
Виктор Франсен
Жан Пјер Омон

— Земљотрес причинио велику штету у Турској. Како се из Цариграда јавља у месту Баликештир земљотрес је причинио велику штету. Услед снажног потреса срушен је велики број кућа, а и број мртвих је знатан. На неким местима потреси земље још увек трају.

— У Швајцарској изгорео логор интернираца. У близини швајцарске вароши Аргау, у тамошњем логору за стране интернирце, где је било смештено око 100 лица, прошле ноћи из непознатих узрока избио је пожар и уништио скоро цео логор.

— Француски дневник Фигаро постао часопис. Како се из Лиона јавља, познати и много читани француски дневник Фигаро, који је 11 септембра обуставио своје излажење, излазиће поново као часопис, двапут недељно, доносиће занимљивости са подручја белетристике и економског живота.

— Бразилијански новинари настрадали приликом бродолома. НШТ јавља из Лондона: Један велики амерички путнички брод, на коме су се налазили бразилијански новинари на путу за Лондон, погођен је на сред Атлантског Океана торпедом и потонуо. Како доцније Дејли Скеч јавља, бразилијански новинарима пошло је за руком да се спасу и врате у Њујорк.

— Како изгледају турски огласи за женидбу и удају. Све доскора у Турској је био непознат појам оглашавања тражења брачног друга путем огласа преко новина. У новије време, међутим, овај западњачки обичај заведен је и у Турској. Међу огласима у рубрици тражења за женидбу и удају налазе се веома често чудни текстови. Тако, на пример, у листу „Ен Сон Далма“ објављен је овај оглас: 16-годишња млада дама, тешка 66 килограма, рубљег тела, желеће би познатиство мушкарца између 30 и 35 година са 100 до 120 фунта месечног прихода, ради удаје. Израза „рибље тело“ рекао би се код нас у Беогу мушкарца.

Дојунска објава о пријави Јевреја између 18-48 год.

Командант сегедске хонведске армије, у вези већ објављене Наредбе Министра хонведа о пријави за службу Јевреја, рођених између 1/1 1894 и 31/12 1924, издао је следећу дојунску Наредбу:

Сви они који на основу 15 рубрике своје војне легитимације потпадају под V раднички батаљон у Ходмезевашархељу, имају се јавити код овога батаљона. Они који припадају у друге батаљоне имају се јавити према својим легитимацијама у времену између 3—12 децембра сваког радног дана. Остали који су обавезни на пријаву имају се пријавити надлежним мобилизационим седиштима према свом месту становања: 45-ом мобилизационом центру (Баја): град Баја, срезови бајски, бачалмашки и јаносхалма; 140-ом мобилизационом центру (Ујвербас): Ујвек, град и срез, срезови Кула, Обече, Тител и Жабља; 141-ом мобилизационом центру (Сабадка): град Сабадка, Мађаркањжа, Вегта и срезови венђански и товадски; 145-ом мобилизационом центру (Зомбор): град Зомбор и срезови зомборски, паланачки, хоцашки и апатински.

Јављање се врши по овом распореду (увек у 8 часова ујутро): деп. 3: рођ. 1894, 1895; деп. 4: 1896, 1897; деп. 5: 1898, 1899; деп. 7: 1900, 1901; деп. 9: 1902, 1903; деп. 10: 1904, 1905; деп. 11: 1906, 1907; деп. 12: 1908, 1909; деп. 14: 1910, 1911; деп. 15: 1912, 1913; деп. 16: 1914, 1915; деп. 17: 1916, 1917; деп. 18: 1918, 1919; деп. 19: 1920, 1921; а 21 деп. 1922—1924. Они који су добили посебне позиве имају да се јаве на дан 15 децембра код V радничког батаљона у Ходмезевашархељу.

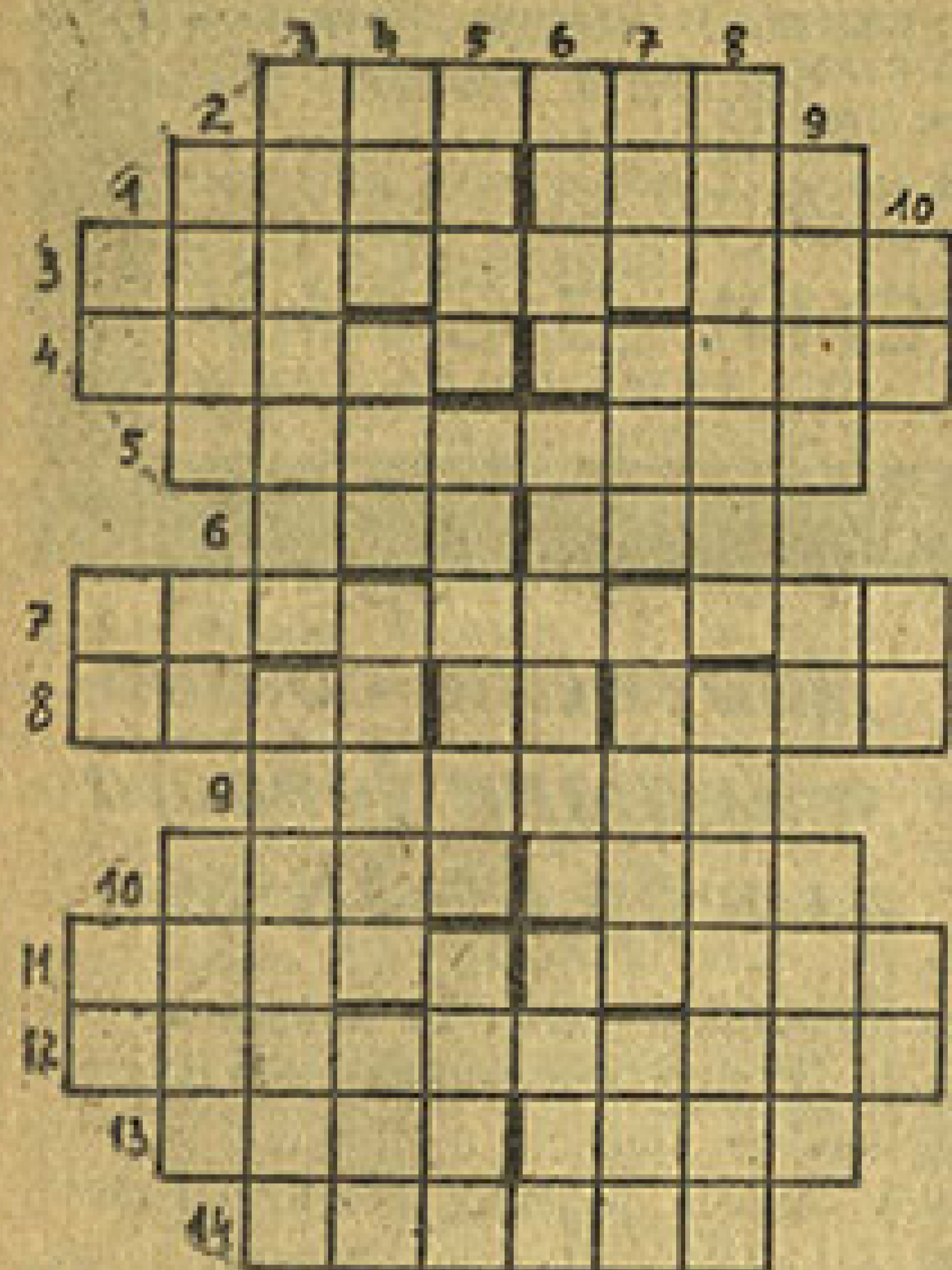
Ради евиденције у смислу II наредбе, имају се пријавити код жупанских градова у Градској кући: 4 јан. рођ.: 1894, 1895; јан. 5: 1896, 1897; јан. 7: 1898, 1899; јан. 8: 1900, 1901; јан. 9: 1902, 1903; јан. 11: 1904, 1905; јан. 12: 1906, 1907; јан. 13: 1908, 1909; јан. 14: 1910, 1911; јан. 15: 1912, 1913; јан. 16: 1914, 1915; јан. 18: 1916, 1917; јан. 19: 1918, 1919; јан. 20: 1920, 1921; јан. 21: 1922, — 1924.

Обавезни су да се пријаве и они који су у смислу наредбе о пријави ослобођени, односно који су се пријавили на дан 25 новембра, па су пуштени било из каквих разлога. Против оних који се из било каквих разлога не пријаве и ово не оправдају, биће поведен кривични поступак.

Само **Хајнеманово** одево
прави човека господином 1388
УВИДЕК — Мусолини улица бр. 13

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

Бр. 254

Водорасно: 1) Дођу изненада — медвед. 2) Морска лађа. 3) Становници Полинезије. 4) Мелодија — део капута. 5) Нелогичан. 6) Страно мушко име — прибор за орање. 7) Чувени немачки критичар. 8) Највећа планина у Европи (д=и) — лична заменица — (у падежу) — чувена агенција. 9) Детектива. 10) Вољан — подарите. 11) Полију врућом водом — среда (дијалект). 12) Помодаркив. 13) Страно женско име — стари шпански новад. 14) Варош у Јужној Француској (са „з“ на крају).

Усправно: 1) Свеза — данас (мађарски) — званични енглеског државника. 2) Набор — свеза — драги камен. 3) Чувени физичар — место у Србији. 4) Страно женско име — дезинфекционо средство — име Волеса — име композитора Бајна. 5) Месец — башта (немачки) — део Грчке. 6) Увек (немачки) — негде (немачки) — Србин (мађарски). 7) Животиња са бодљама — учитељ — земљорадник — страно мушко име. 8) Острво на Дунаву — Папина држава. 9) Обећана земља — једна нота — митолошка личност. 10) Мушко име — слово латинице — година (француски).

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ

Број 253

Водорасно: 1) Во — И(лаја) (Парашанга). 2) Уоуд — како. 3) Мах — дан. 4) Езоп — рола. 5) Модел. 6) Парадиз. 7) Нерон. 8) Ирод — Мича. 9) Сив — јод. 10) Аман — куса. 11) Та — Ом.

Усправно: 2) Уме — Иса. 1) Саз — п — Рам. 3) Букоманов. 4) Од — поред — на. 5) Дар. 6) Ик — редом — ко. 7) Гадолнџум. 8) Кал — з — нос. 9) Ова — Ада.

БАКТЕРИСКИ БАРОМЕТАР

Давно је већ запажено да се животне прад буру или земљотрес често необично уземаре; казива утицаја су разлог томе уземарењу, није познато. У новеје време, таква су уземарења запажена и код — бактерја. У Биолошком заводу Рајха установљено је да су бактерије живе у својим кретањима кад је барометар висок, дакле кад је време лепо, док кад барометар пада, оне су аватно спораје. Занимљиво и чудно је, међутим, да те разлике између оне барометра и животних појава бактерја наступе још док се време није променило. На основу понашања бактерја се, дакле, може унапред закључавати какво време долази. Истена, само школован биолог је у стању да се користи таквим бактеријским барометром.

С. П. О. Р. Т.

Далеко надмоћнији Халадаш из Сомбатхелџа убедљиво је победио УАК у сред Ујвидека са резултатом 3:0 (1:0)

Срце и борбеност довели су Халадашу два драгоцена бода

И десило се оно чему се мало ко надао: „... али против слабијих... (Кишпешт, Вашаш, ДИ-МАВАГ?)“. Само што се овом приликом не може рећи да је Халадаш био слаб, већ да је УАК у целини био очајан. Иако су у тиму наступили и Марјановић и Велкер, иако су и навијачи били савесни у вршењу својих навијачких дужности, ипак је Халадаш својом борбеношћу и коришћеном и лепом игром, без себичног дрибловања, и са прецизним и лепим додавањем, успео да узме игру у своје руке и убедљиво победи разбијеног противника.

Већ у првим минутима игре, навала УАК-а приближила се голу противника, чиме је успела да привуче целу његову одбрану назад, где се углавном и играло цело прво полувреме. Низале су се могућности једна за другом, а све су остале неискоришћене. Непрецизни у додавању, играчи УАК-овог фора додавали су пред самом противничким голем лопте на ноге противничких бекова, који су их са захваљношћу примали и слали у поље. Тако је углавном УАК одиграо прво полувреме утакмице против прецизнијег Халадаша, који је био спреман за борбу, који није потценио противника, и који је играо спортски, са срцем, да би на крају утакмице задобио симпатије и самих УАК-ових навијача, који су се дивили сваком успешном продору противника, свакој лепој лопти и лепом ударцу. Толико о УАК-овом фору у првом полувремену.

Под притиском домаћих, играчи одбране Халадаша повукли су се у првом полувремену у близину свога гола, где су са успехом разбијали сваки покушај УАК-овог фора усретерени у правцу гола. Неколико успешних одбрана учиниле су да се фор УАК-а почео повирати, да је „нагубио главу“ и да су играчи одједном почели да јуре по игралишту као мува без главе. А када су играчи одбране Халадаша добили неколико лепих и ниских лопти своје фору, који се и надале налазило на својем месту, за УАК су настали тешки тренуци. Није чудно што су играчи фора Халадаша већ у почетку првог полувремена успели да пређу одбрану УАК-а, у којој се донекле трудио једино повређени Марјановић, и да заврше прво полувреме са резултатом 1:0.

У другом полувремену УАК је још више попустио. Било је на Светог Архангела Михаила по кућама наших слављеника и селдана и пива, и ракије и прасетине. Па зар је могуће напијати се ракије, најести прасетине и напијати вина (рамшаша и старог), или не спавати ноћ уочи утакмице, па издржати и друго полувреме? Не, то није могуће. Зато се писмо ни изненадили у другом полувремену. Брзина противничког десног крила и његове

комбинације са одличним центром и полутком учинила је своје. Уместо лопте, наши су видели прасе, а уместо играча, свирача, те није ни чудо да су и најбоља међу одличнима подбацили на овој утакмици. Чак ни Чилагова брзина није ништа користила. А шта му и вреди брзина? Он је стигао противничке игре кадгод је то хтео, а они су га пролазили, иако много спорији, кадгод су ова хтели. Показало се да брзина није довољна, да је потребна и техника, а тога Чилаг, на жалост, нема. И Велкер је попустио у другом полувремену. А ни Медарџ није био бољи за цело време игре. И један и други додавали су непрецизно, а дриблинзи су им се завршавали неуспесима. А остали? И да су били добри, поред осталих рђавих, такође се не би истакли. Али ни они нису ваљали. Зато и није чудно што се утакмица завршила резултатом 3:0. Резултат је реалан. Победа праведна, а судија одличан. Једино Плаца писмо окривили. Можда је он могао да одбрани и други и трећи гол, а можда му то и није било могуће!... Једно је, међутим, тачно: Плаца није могао сам одолети фору противника!

И овом приликом пришао смо „Шерифу“ и замолили га да нам да своје мишљење о утакмици и играчима. Он је отишао без речи. Д-р Вагнер нам је ипак одговорио: „Гости су заслужно победили. Уопште не могу да разумем тим УАК-а. Како понекад умеју да буду ојајни, а како умеју да — подбаде. Скоро пескватљиво“.

Публику писмо ништа питах. Она је весело махала рукама победнику, који је лепом игром заслужно победио. На њиховим лицима примећивало се да имају нешто да питају, нешто што би углавном личило на: „Да ли је то тај чувени УАК, победник Колоквара, Ујпешта и Солнока? — а који је сада у својој „лављој пећини“, код своје куће, међу својим навијачима, одморан испаван, тако срамно нагубио два бода и отишао са 5-ог на 6 место табеле?“

Писмо им одговорио на то питање, иако смо уверени да је то тај УАК који уме да се претстави као веома солидна целина, а који ипак тако уме да разочара и да подбади као што уме и да задивља. Уосталом, преостала му је још једна утакмица, у Будапешти, против Ференцвароша. Још има могућности да се опорави и да да притиске својим навијачима да га — препознају.

И. Мудрински

ОСТАЛИ РЕЗУЛТАТИ XIII КОЛА ЗА ПРВЕНСТВО ДРЖАВЕ

У недељним борбама за државно првенство, поред Халадаша, изненадио је и Колоквар, који је убедљиво тукао Ференцварош. Кишпешт је преко свих очекивања победио досада непобедивог Нађварада, са резултатом 1:0, док је Сегед отео Вашашу 2 бода победивши га са 2:0. Чепел је

победио Ујпешт са 3:2, а Солнок и ШалБТЦ су поделили бодове одигравши ову утакмицу нерешено 1:1. ГАМА је прегазила ДИМАВАГ-а са 4:0, а Тереквеш Електромота са 2:1. После XIII кола табела државног првенства изгледа овако:

1. Нађварад	13	8	2	3	42:19	18
2. Чепел	13	8	2	3	47:30	18
3. Солнок	13	7	3	3	41:21	17
4. Вашаш	13	7	3	3	30:20	17
5. ШалБТЦ	13	5	3	2	34:21	16
6. Ујвидек	14	5	6	3	29:30	16
7. Ференцварош	13	6	3	4	30:25	15
8. ГАМА	12	5	5	3	35:24	15
9. ДИМАВАГ	13	5	3	5	24:24	13
10. Ујпешт	13	5	2	6	30:35	12
11. Халадаш	13	4	3	6	23:38	11
12. Кишпешт	13	3	4	6	26:31	10
13. Тереквеш	13	3	3	7	16:36	9
14. Електромот	14	4	0	10	24:26	8
15. Сегед	13	3	2	8	21:50	8
16. Колоквар	13	3	1	9	21:32	7

УВАК—МОВЕ ЗТК (Зомбор) 1:1 (1:0)

У недељу је у Зомбору одиграна фудбалска утакмица за национално првенство трећег разреда између УВАК-а и МОВЕ ЗТК-а. У овој борби требало је да изгледа као победник УВАК, који је, на жалост, попустио у другом полувремену, те су домаћи успели да изједначе. Преко Егреја УВАК је у првом полувремену у неколико махова озбиљно успео да угрози гол противника, но од свих ситуација реализовао је само једну и завршио полувреме са резултатом 1:0. У другом полувремену домаћи успевају слободном ударцем са двадесет метара да изједначе, после чега и сами наваљују, но до победоносног гола не долази. Пред крај игра губи од своје занемљивости, темпо слаби и резултат остаје све до краја нерешен. Међу играчима УВАК-а истакли су се Егри и Ивани, а код ЗТК-а голман, који је заједно са пентархалфом у многим допринео да се ова утакмица заврши нерешено.

оо||оо

МТЕ (Сабадња)—ШЕ (Мађариња) 4:2 (1:1)

У Сабадњи је у недељу одиграна веома занимљива првенствена утакмица првог разреда између домаћег МТЕ-а и ШЕ. Прво полувреме протекао је у знаку наизменичних навала, а после одмора домаћи су навалили и апсолутном надмоћношћу успели да освојују победу, иако млада навала домаћих није успела да искористи све ситуације. На крају утакмице дошло је до инцидента, који се ускоро претворио у краткотрајно несвиђање, но ни то није успело на резултат. Голове су дали, за госте: Карачош (2), (други из пенале), а за домаће: Варга, Хорват, Ковачи и Огњанов. Судија г. Ковач био је добар.

(•)

БАЧКА (Сабадња)—ТТК (Темерин) 3:2 (2:1)

У Сабадњи је одиграна у недељу првенствена утакмица за државно првенство трећег разреда између домаће Бачке и ТТК-а из Темерина. Овој веома занимљивој утакмици присуствовао је око 1200 гледалаца. Играчи Бачке заслужно су победили, јер су играли са много више одушевљења него гости. У другом полувремену судија г. Хуска погрешно је неколико пута на штету Бачке, што је изазвало енергичан протест код публике. На 15 минута пред крај судија је исклучио из игре Бачкију, бека Бачке, што је изазвало велико негодовање код публике, и мало је требало да дође до физичког обрачунавања. Полиција је ускоро поново успоставила ред, а утакмица је настављена. Са десет играча Бачка је ипак успела да да победоносан гол, захваљујући борбености своје десеторцице. Голове су дали: Олах, Мотвовић и Рудински, односно, Трифуновић и Домбовар.

ПРИЧА „НОВЕ ПОШТЕ“

ИНСЕКТАТ

Евелин Лемер

Жорж Дико допутовао је у Париз на Дикона на два дана, да проведе Духове код своје породице. Био је примеран син, који је сваком презимом посеђивао своје родитеље.

Кухиња старог брачног пара Дико била је озружена дивним вртом, у коме су цветале беговије, каранфили и руже. У распореду рбунова и у хармоничној боји слутела се вешта ружа.

Шетајући са својим родитељима рано ујутру по врту и водећи с њима некад разговор, Жорж се зауставио пред једном ружом нарочито лепог изгледа. Ружа је ширила пријатан мирис. Жорж се дуго дивео тамним преливима њених латица, шареништу танких жилица на малим дисцима и богатству жутог цвјетног праха, који је пуцао чашуцама. Затим се његов поглед зауставио на једном малом инсекту, који је брзо пузио по ружи. Облик његовог тела и велики број ногу давао му је непријатан, чак одвратан изглед.

— Свиђа ти се ова ружа, дете моје? — запита Жоржова мајка, додирнувши свина по рамену.

Брам покретом правила је себи стабилку и, сложене је, пружиле свину ружу.

— Особама ли како дивно миреше? — рече она.

— Заста, нинад нисам видео лепше цвет! — и помереше ружу.

— Јао! Нешто ми је ушло у нос!

Не пуштајући цвет на ружу, он притисне протом десну ноадрву и поче снажно да дува кроз носу, да би се ослободио отрованог тела.

— Ваљда је то цветни прах, — рече мајка са зачешћем.

— Не, ово је нека жива створ! — одговори нервозно Жорж а очи се нечег. Погледа ружу. Инсекта, кога је мало пре видео овде, више није било. Узнемирен, Жорж поче да када латице, мрњи цвет и провја на дану остатке — инсекта није било. Ова прблбедо, рече мајка промуклим гласом:

— То је бештеја!

— Каква бештеја? — запита она, забринута необичним изгледом сина.

— Одвратна бештеја која је сада била на ружи! Увукла ми се у нос када сам мирисао цвет. И сада већ осећам како ми се пење горе. Знам да је то веома опасно... Она може да уђе чак у мозак!

— Немој да се љутиш, — рече мајка. — Лепо дувај, па ће ваљда напоље. Ево, овако! Још једном! Сада је сигурно већ нема...

Обоје се нагнуше над цвјетом марамцом.

— Нема је! — плачући најави Жорж. — Осећам је у носу. — Од

сталног напрезања, његово лице је постало модро.

— Сачувај Боже, нашкодљиви себи — рече мајка. — Престани да дуваш. Хајдемо да притамо она...

Стари Дико почео је гласно да се смеје кад је видео црвено лице сина, његове суане очи, а кад је туо причу о догађају.

— Од тога још нико није умро, свине. Кома све није доспела муштина у нос!

Жорж више није могао да поднесе болове. Ујутру оде лекару, који га је саслушао и рече:

— Нагледа да имате јаку нервну мигрену. Прича о инсекту, који нагрве мозак, апсурдна је. Инсекат не може да живи у вашем носу и да доспе чак у мозак... Будалаштина! То је плод наше фантазије. Морам да вас детаљно прегледам, да бих сазио узрок мигрене...

— Немам никакву мигрену! — плаче Жорж. — Молим вас да ме набавите од инсекта. Угрећу! Полудећу ако га не знадите.

Лекар слегне раменима.

— Нисам хирург, — рече он хладно. — Обрните се мом колеги, професору Варнијеу... Могу вам дати цемо за њега.

Чувши хирург саслушао је Жоржа не прекидајући га на једном речју и не одуштајући с њега поглед. Жорж је, са свима детаљима испричао како је први пут приметно ужасног инсекта, како му се случајно увукао кроз ноадрву и како му је доспео у мозак, прокљудући га и пушећи му постепено цвјетну главу. Инсекат је приближио величину „бештеја“, речео је како је знала покладе и тело... По његовим речима, овако је у носу нешто слично кровадилу.

Када је завршио причу, професор је ћутећи прегледао његов нос и главу. Жорж, који је стално гледао нарав лекарева лица, није могао да издржи.

— Нема никаквога наво, господине докторе? — запита он.

— Тешак случај, — одговори професор Варније. — Али ова наде на успех. Наравно, грешите над мислите да је инсекат укупио ваш мозак: када боли зуб, он увек изгледа да је већ од остатак. Бештеја је без сумње повећала свој обим за један дан, али јој можемо доскочити. Добро сте учинили што сте се обратили мени.

Жорж Дико гутао је професорове речи као нектар. Напио се човек који ће га ослободити мука.

— Шта треба да радим? — запита он.

— Једног преостале тренутака лобања. Немојте се плашити. Ово је

веома честа операција, коју имам и по два-трипут на дан. Извадићу се ваше лобање инсекта, и ви ћете бити здрави.

Жорж је, сав изгубљен, погледао лекара. Иста пераца био је и касније, на операционом столу, када је професоров асистент стављао на њега маску. Пред његовим очима појавили су се плави и жути кругови. У ушима је чуо пријатан шум. Инсекат се хлађу ногу скочио му је на нос и почео да мрде пипцима... Потом је почела тама, а Жорж изгуби свест...

У кревету, у санаторијуму, дође к себи. Видео је над собом професорово лице. Жорж је хтео да га хвата шта се догодило, зашто лежи у кревету, али није могао.

— Пот... — рече професор, стављајући прот на усна. — Још не смеете говорити. Ако будете добри, покажу вам бештеју. Све је у реду.

И стајао пред очу Жоржа тањирњ на којем се дру бањаво инсекат са пипцима и мноштвом ногу. Жорж се сав блиском насметом, отворе очи к аци и одмах заспа...

Никада још није изгледао Жоржу живот тако леп као сада, пре извазак на клиничког професора Варнијеа. Лак замор у читавом телу и мали осмех над слепочивцом потсећају су га на патње које је преживео. Болони у глави су нестали. Жорж напусти родитељима дугачко писмо и опште догађај. Инсекат је ставио у флашу са шпиритусом, за успомену.

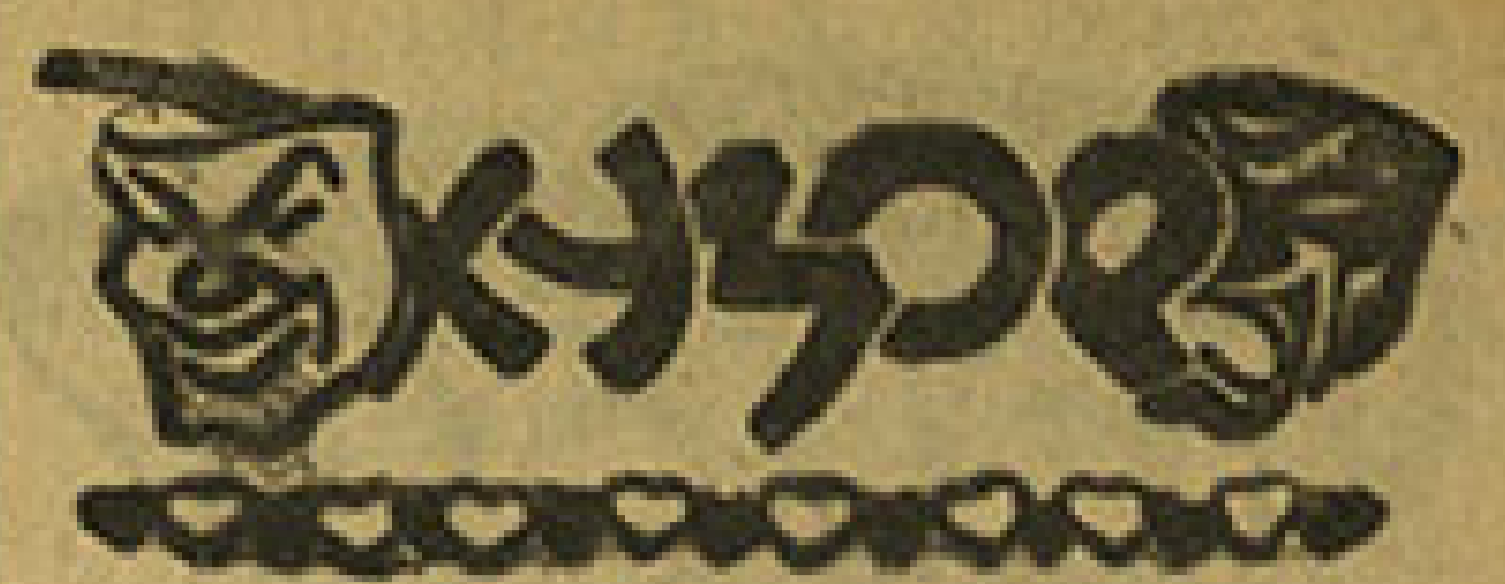
...

Годину дана после описаног догађаја, Жорж је био прасутан традиционалном ружу Бургундица у Паризу. Поред њега седели су два студента, који су забављали своје даме причама на Латинског кварта. Жорж наје обраћа паљу на њихов разговор, али га професора Варнијеа, које је било поменуто, привукло је његову паљу.

— Један од мојих колега — причао је студент, — асистент је код тубероз професора Варнијеа. Он ми је причао о једном случају који сведочи о снази сугестије. Једном је дошао код Варнијеа болесник који се тузио на отрављене болове у глави, а причао да му је кроз нос доспео неки инсекат чак до мозга.

— Отравно! — запрепаштене су се диве.

— Варније је схватио да пацијент има јаку нервну мигрену, повећану аутоосетљивошћу, где никакви савети не могу помоћи. Он је саслушао озбиљно болесника и саветовао му операцију лобање. Успевао га је на операционом столу и направиле маси реза на кози глави, да би остао ожалост. Када се освестио, Варније му је показао инсекта, кога је са тешиком муком пронашао, према опису болесника; то је била мала стонога, која живи на шеку по вртницама.

ДОСЕТЛИВИ ЦОКЕЈ

Када не може коњ, ваљда не може ни кенгур!

После неколико дана пацијент је нашао из клинике и био је потпуно здрав.

— Занимљиво! — чудило су се да ме...

Жорж се вратио кући, не сачекавши крај ружа. Глава му је била као парна котла. Пао је на кревет отиснувши главу ружама, отенало је од бола, љутине и утрде.

— Знаш да ме је лекар преварио! Преплашио се озбиљне операције и није учинио последња покушај да ме спасе. Решење је да ме изврати!

Жорж је сада схватио зашто понекад има осећај тежине у глави, зашто га ноћу кат-кад боле слепочивца. Инсекат није утинуо, него је био само успеван хлороформом. Он се заглајио, али чека тренутак да са ранајом упорношћу отпочне свој ружичаста рад. Баш неће! Ако је лекар кукавички одбио да изврши своју дужност, онда ће он сам да сарши са том одвратном бештејом. Ево је, већ се креће... маче се... креће поглама...

Жорж је устао из кревета, прбје тоалетном столу, извадио брајач, отворио га и добро наизмаша. Од јелне до друге слепочивце направиле равну црту, на које игрице на лицу крв.

Домарка, која је дошла ујутру да сирема собу, нашла је лепи Жоржа Дико у ложи усмирено крв...

— Ко би могао и помислити! — говорала је полициском комесару који је водио истрагу. Тако миран човек! Зашто је отапао у смрт, е то на тако ужасан начин! Не могу да схватим.

Адриен Орвал

Франк Адамс остао је потпуно мизан.

— Како је лупкасте — рекао је. Затим се окренуо на Арману.

— Но, кохете да потписате? Да-богме! Но, потписате!

И поново је гурнуо у Арманову руку стало.

Арман, не гледајући, потписао је уговор.

IX

РИА... ГРОФИЦА!

Рез се три дана није могла извршити.

Арман је сутрадан најутра покушао да потражи своју најпретелу.

Али, прилику је на свако питање одговарао само да госпођа није код куће и да не зна где ће се вратити.

Осећајући поврбу да објасни догађаје прошлог вецера, Арман је пожурио у студио да тамо говори са Риом, али је није нашао. Цео дан је тамо остао и посматрао лица. Али ни руковање на пријатељског топшане по раменима није одвао да је отагла вост о догађајима прошлог ноћа. Већ је мислио да је све само сано. Када се, међутим, нашла се Фидис и Дороти, дошла је к свести. Дороти се на јасан начин устручавала пред њим и није прихватила ни одвра, док је Фидис, загривши га, рекла захвално;

— Замислите, Франк Адамс је закључно са мном уговор за једну годину! Да јуче нисамшла код вас, нашла му не бишла пред очу.

Ваме могу да захвалим за ту велику срећу.

Арман је омак разумео ствар. Франк Адамс, да би био потпуно сигуран у дискрецију учесника авантуре од прошле ноћи, хтео је да свакога држи у рукама. Отуда је, како је Фидис одмах испричала, не само са њом већ и са Дороти склопио уговор на годину дана.

Убрзо се нашао са Цемсом Рошвалдом.

Американец је најприроднијим гласом на свету објаснио свој нестанак прошле ноћи.

— Замислите — рекао је —, када сам изашао по цвјет, видео сам полицијате. Шетао сам неколико корака да сам не наднем у очи. Кога сам се пратио, већ носу била тамо. Извадио сам ружу из аута и баш сам хтео да се вратим у кућу, кад су стигли Рио и Франк Адамс. Осећао сам да би била индискреција са моје стране да сам хтео да будем сведок

вашем и Рионом присуству. Отуда сам сео у ауто и одвезао се. Искрено признајем, није било лепо од мене што сам тако побего, али вама и овоме нисам могао помоћи, па зашто да навучем отога гнев Рио? Јесте да ћете ми опростити за моју искреност?

Пријавио је говорио најпретелу сије и Арман, ма колико да је плашио, није на њему отворио ни најмању забуну. Иначе, пријавио искреност којом је признао да га је доста кукавички оставио у алу, такође је говорала у његову корист. Арман није знао ни појма о правом карактеру Цемса Рошвалда, а још мање о томе какву је улогу одиграо његов најпретелу и исповираљу мале забаве прошле ноћи. Али није знао ни много времена да размислила, јер је Цемс одмах наставио:

— Но оставимо то! Чиститам! Дођавола, уговор на три године! То је забавна лоба!

Уторак, 24 новембар 1942.
Хрват., Изв. од К. Света Огњена Де-
танова (Света Мрета).

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ:

Апотека Светозара Аларгића, Десак
Ферени трг бр. 5. Тел.: 25—81.
Апотека Илић, Ержебет трг бр. 4.
Тел.: 24—45.

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ И УМРЛИ:

Рођени: 1 мушко и 3 женска дете-
та.
Венчани: Немања Обрадовић, мон-
тер и Нада Стеванов, домаћица.
Умрли: Фердинанд Хаузвирт, елек-
тромашиноски инжењер, 30 година;
уд. Естер Подилиц рођ. Клајн, до-
маћица, 83 године; Јанко Ромода, де-
те од 2 године; Милосава Лепеновић,
домаћица из Турје, 29 година.

РАДИО

24 новембар 1942.
БУДАПЕШТА. 7.00: Јутарња му-
зика ● 10.15: Из програма радио-
оркестра ● 11.15: «Клавирок» кон-
церт за леву руку од Рагелс ●
12.10: Концерт војног оркестра ●
14.00: Концерт салонског оркестра ●
15.20: Оркестарска дела ● 17.15:
Концерт жеља наших хонведа ●
18.20: Песма мелодија ● 19.05: Пре-
нос из позоришта Чоконат из Добра-
цена ● 22.10: Концерт радио-оркес-
тра ● 23.00: Музика за игру.

МЕЂУНАРОДНИ ИЗВЕШТАЈ
О ВОДОСТАЈУ

23 новембар 1942.
Дунав: Комаром 178 (-1), Буда-
пешт 106 (+2), Папш -010 (-2), Ба-
ја 062 (-4), Мохач 087 (-5), Бездан
130 (-6), Гомбош (-6), Ујвадек 130
(-9).
Драва: Барч -104 (-3).
Тиса: Валаровинамењ -132 (-4),
Тосај 062 (-4), Тесафироц -079 (-6),
Нонград -153 (13), Сегед -086 (-12).

ОДЛАЗАК И ДОЛАЗАН ВОЗОВА

За Будапешту: 4.31 (путнички а од
Бабалке брз) 20.24.
За Сабадну: 4.31, 8.14 (убрзани мо-
торни, веза за Зомбор), 13.31 (путнич-
ки воз (само до Сабалке)).
За Зомбор: 8.53, 10.37, 13.18 (дирек-
тан за Паланку), 17.06.
За Обече, Зенгу, Сегед: 5.30, 14.00
(само до Обечеја), 16.33.
За Тител: 6.26, 20.27.
Из Будапеште: 18.08, 22.53 (брзи).
Из Сабадна: 7.38, 20.10 (убрзани мо-
торни).
Из Зомбора: 7.32, 10.26 (директан за
Паланку), 12.47, 20.13.
Из Сегеда—Обечеја: 7.28 (ваз Обо-
чеја), 10.05, 19.46.
Из Титела: 8.11, 16.11

Велике вароши на злу гласу

МАРСЕЈ, ГНЕЗДО ЗЛОЧИНА У ЕВРОПИ, ШАНГАЈ И КАИРО,
СРЕДИШТА АЗИСКИХ И АФРИЧКИХ ЗЛОЧИНАЦА — НАЈ-
ОПАСНИЈЕ ВАРОШИ НА СВЕТУ

Познати амерички светски путник
и писац занимљивих путописа, Ра-
хард Хели Бартон, одржао је у Њу-
јорку пред многобројном публиком
занимљиво предавање у коме је
«азиско своје доживљаје и утиске о
разним великим варошима своју пет
делова света, које је обилазио још пре
овог рата. Он у својем предавању
евноса да од свих европских варо-
ши већ дуги низ година најгори
глас узима велика француска пре-
станина варош Марсеј. Утврђено је
да је број у Марсеју ухватених
злочинаца одувек био десетоструко
већи него број злочинаца у Паризу.
Марсеј је варош у којој се укршта-
ју претставници разних европских и
виневропских вароши, свију класа и
професија. Дешава се да се у Мар-
сеју само за један дан похале 50
крајумчара и чврсти десетак уби-
става, а да власти ипак несу у
стању да пронађу право кривце.
Према тврђењу Хели Бартона, онај
који је само једну ноћ провео и
лутао улицама те озлоглашене варо-
ши, могао се на несумњив начин
уверити о опасностима које ту пре-
те странцу.

Азиска пацана Марсеја је Шангај,
која се с правом назива средиштем
азиских злочина. У Шангају се, по-
ред познатих злочинаца из источних
земља, могу у великом броју наћи
и најопаснија криминална типова
скупиони из своју осталих делова
света. Занимљиво је да полицаја у

Шангају не обраћа много пажње т и
отрпан криминалним типовима, па
стого најнемак како чудо што се у
Шангају скоро свакодневно пљачка
по банкама, трговинама и праватним
кућама, а број убиства извршених
само за један дан премашује и по
двадесет.

Посао полицаје у Шангају, у вези
са борбом против међународних зло-
чинских типова, у великој мери
отежава шангајско предграђе стра-
ница. Ако се у средишту вароши
изврше неки злочин, сасвим је са-
гурно да се извршилац тог злочина
већ после пола сата крије негде у
предграђу странаца, које обилује
мрачним и скривеним локалима, као
створеним за злочинце.

Веома мало је познато да је Ка-
иро, престоница Египта, далеко опа-
снија и од Марсеја и од Шангаја.
Најопаснија је улица Каира, а ујед-
но и најопаснија и озлоглашенија
улица на свету, Дар Птиаб, вода из
средишта Каира у предграђе. Кроз
Дар Птиаб свакодневно пролазе у
маси арапски, турски, кинески и
европски злочинци и убице, тражећи
жртве, махом странце, не само ноћу,
већ и усред дана. Шетња кроз Дар
Птиаб ноћу сматрана је са опасно-
шћу по живот. Тамнолик бедуина
се својим кривим и бистрим камима
у цени сатима се шуњају по Дар
Птиабу, чекајући да се појави по-
хова жртва, коју за неколико трену-
така пошљу на онај свет.

Славни сликари волели су
да сликају себе

Рембрант је на том пољу однео рекорд

Једна од најчешћих и не баш ле-
пих људских мања је и самохвалиса-
ње. Познато је да људи радо и често
говоре о себи. Она сматрају пријате-
љима само оне људе који о њима го-
воре. Нема сумње, сви људи су мање
или више сујетни. Сви су помало за-
љубљени у себе. Нико нема отргљива
да сачека да га други похвале, већ
хита да то сам што пре учини. Човек
просто осећа потребу да себе хвали
пре него што се други сете да то учини.

Међу великим и славним људима
наилазимо на велики број веома су-
јетних људи. Најбољи доказ своје су-
јете пружају нам сликари, који су
публици давали своје аутопортрете.
Таквих сликара има много. Италијан-
ски сликар Тинторото скоро сваке го-
дине је правео по један аутопортрет.

Славни немачки сликар Дирер је
такође често правео аутопортрете.
Тим сликама је увек давао симболич-
но значење, па се на једном портрету

приказао као Исус Христос.
Леонардо да Винчи је својим уче-
ницима препоручивао да пре рата
сваког дана узимају огледало у ру-
ке, јер „огледало је најбољи уштељ
на свету“. И сам Леонардо да Винчи
је направео неколико успешних ауто-
портрета, нарочито у старијим годи-
нама.

Међутим, рекордер на том пољу све
до данас остаје ипак славни холанд-
ски сликар Рембрант, који је за свог
живота насликао преко стотину ауто-
портрета. Наравно, сваки од аутопор-
трета био је рађан у другом оквиру и
другим бојама. Рембрант је и у том
погледу хтео да покаже целом свету
своју многогранност. Он је често го-
ворео:

— Сваки мој новији аутопортрет
одаје ми по неку нову тајну о мени!
Рембрант је и ипак тврдио да у
сликарству тражи истину о животу.
Он је био огорчени поборник улепша-
вања његове истинитости. Ренесанс је
полео све да улепшава и идеализује.
Ту се, наравно, није могла пронаћи
истина. Рембрант је живео у доба
отрасног реализма, барока, и није ни-
како могао да се одушеви сликањем
анђелских типова људи, као што су
то на пример тинјали Титијан и Ра-
фаел. Он је увек тражио дубину и
суштину и то је заједно узео уметнич-
ки да изрази.

Аутопортрети великих сликара и
данас су скоро најзанимљивији укра-
си једног музеја или приватне збир-
ке слика.

МАЈ ГЛАСИ
стају до 10 речи 1.50 п., свака даља
реч 10 ф. — За оне, који траже
службу 50% јевтиније.

ТРАЖЊА
ЈЕДАН ШЕГРТ ЗА БАШТОВАНА
са свршен 4 разреда средње школе.
Упитати код Пилц Лајоша, трг, се-
мења и швећа у Ујвидеку, Орсгазасло
тер 2. 1997

ГАРЗОНИЈЕРУ презву од једне со-
бе, купатлом, по могућности цен-
тралним грејањем за 1 децембар. По-
нуде на Администрацију. 2004

ТРАЖИМ ДОМАРА БЕЗ ДЕЦЕ за
одмах. Адресу оставити у Админи-
страцији. 2008

КУПОВИНА
ФОТО АПАРАТИ малех формата
до 6x9. Фото Манојловић, Мушалави
ул. 7. 1822

ПИСАЋИ СТО, боља, употребљен,
у добром стању. Понуде у Админи-
страцији.

ИЗДАЈЕ СЕ:
МЕБЛИРАНА СОБА са засебним
улазом и употребом купатила. Гроф
Чаки Иштван ул. 18.

ПРОДАЈА
ЈЕДАН МУШКИ ЗИМСКИ КАПУТ.
Упитати Богдан ул. 1 код кројача
Столића. 1935

ПРОДАЈЕМ ЖЕНСКУ АСТРАГАН-
СКУ БУНДУ и коостим Хонвед ул. 8,
партер. 2005

РАЗНО
СМРТ ПАЦОВИМА! Сигурно сред-
ство за укидавање пацова шаљем
поштом уз доплату са упутством
франко пенга 5.50. Јопа Андраш, Ку-
рак, Ујвидек, Фехермезе (биз. Беле
њиве) ул. 28. 1990

ПАЖЊА!
Свака добра домаћица најповољније
може да набавља шпецерајску и де-
ликатеску робу код 1584
АПРО ЈАНОША
Хортхи Миклош шутар ул 13

Пап Берџ, Ујвидек
Сечењи ул. 29 Тел. 39-38
Производ рума и ликера
Стовариште
Хагенмахеровог пива
1655 Велетрговина вина

Одговорни уредник и издавач:
ВОЈИСЛАВ МАТИЋ
Ротациона штампа: „Уранија“,
штампарски завод и издавачко
подушеће (власник Јован Келемек)
за штампарску одговара Јосип
Франк, П Ракоци Ференц ул. 50.
Рукописи се не враћају.

Szkicsák
FERENC
трговина рућних радова
помодне робе и верзијских
визмова
Ујвидек, П. Ракоци Ф. ул. 6.
Телефон 3-44-2 1841